

**บทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี
ขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**

พินัย วิถีสวัสดิ์¹ จิรวรรณ เทพประสิทธิ์² และ ฐิติ ลาภอนันต์³

^{1,3} อาจารย์ประจำคณะนิติรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ

² นักวิชาการอิสระ, รป.ม. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

**THE ROLES OF VILLAGE CIVIL SOCIETY FORMULATION THREE-YEAR LOCAL
DEVELOPMENT PLAN OF PAYOM ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, WANG NOI
DISTRICT, PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCE**

Pinai Vitheesawat¹ Jirawan Theprasit² Thiti Larpanant³

^{1,3} Lecturer, School of Laws and Public Administration, Suvarnabhumi Institute of Technology, Thailand.

² Independent Scholar, M.P.A., National Institute of Development Administration (NIDA), Thailand.

E-mail address: jirawan.the@stu.nida.ac.th

วันที่รับบทความ (Received) 1 เมษายน 2564

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) 28 ธันวาคม 2564

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 30 ธันวาคม 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ 2) เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลพยอม อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จาก 5 หมู่บ้าน จำนวน 15,248 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการของทาร์โร ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 390 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามเชิงสำรวจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานได้แก่ การวิเคราะห์ค่าที t-test (Independent Samples Test) และ ค่าเอฟ F-test (One-Way ANOVA) ถ้าหากพบความแตกต่างที่นัยสำคัญใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชายมากที่สุด จำนวน 265 คน คิดเป็นร้อยละ 67.9 รองลงมาเป็น เพศหญิง จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 32.1 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีอายุ ระหว่าง 26-50 ปี มากที่สุด จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 53.8 มีการศึกษาใน

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง-ปริญญาตรี มากที่สุด จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 42.1 มีอาชีพค้าขาย หรือธุรกิจส่วนตัว มากที่สุด จำนวน 93 คน และมีรายได้ไม่น้อยกว่า 15,000 บาท มากที่สุด จำนวน 190 คิดเป็น ร้อยละ 48.7

2. บทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$: 3.49, S.D. = 0.13) เมื่อพิจารณารายด้านแล้วพบว่า อันดับสูงสุด ได้แก่ ด้านการคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ($\bar{X}$: 3.79, S.D. = 0.32) รองลงมา ได้แก่ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา ($\bar{X}$: 3.78, S.D. = 0.31) ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ($\bar{X}$: 3.71, S.D. = 0.32) ด้านการเตรียมการจัดทำแผน ($\bar{X}$: 3.68, S.D. = 0.31) ด้านการจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา ($\bar{X}$: 3.33, S.D. = 0.29) ด้านการอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี ($\bar{X}$: 3.06, S.D. = 0.37) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต่ำสุด ได้แก่ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ($\bar{X}$: 3.05, S.D. = 0.28) ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ที่ต่างกัน มีความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม อำเภอน้อย แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: บทบาท ประชาคมหมู่บ้าน แผนพัฒนา

Abstract

The objectives of the study were 1) to study the roles of village civil society formulation three-year development plan of Phayom subdistrict administration organization, Wang Noi district, Phra Nakhon Si Ayutthaya province; and 2) to compare the roles of village civil society formulation three-year development plan of Phayom subdistrict administration organization, Wang Noi district, Phra Nakhon Si Ayutthaya province classified by personal factors, gender, age, education level, occupation and income. The study was a quantitative research. The population used in the study were 15,248 people from 5 villages in Phayom subdistrict administration organization, Wang Noi district, Phra Nakhon Si Ayutthaya province. The sample size was determined using Taro Yamane (Yamane, 1973) formula, with the numbers of 390 persons. The sample was selected using accidental random sampling. The instrument used in research was survey questionnaires. The statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation. The statistics used in hypothesis

testing were t-test (Independent Samples Test) and F-test (One-Way ANOVA) analysis. And applied Scheffé's method in case of significant difference.

The findings of the study were as follows:

1. For the personal data of respondents, the majority of the respondents were male, 265 people or 67.9 percent, followed by female, 125 people or 32.1 percent, respectively. The majority of the respondents; were between 26-50 years old, 210 people or 53.8 percent; had a diploma / bachelor's degree, 164 people or 42.1 percent; were merchant s/ self-employed, 93 people or 23.8 percent; and earned income below 15,000 baht, 190 people or 48.7 percent.

2. The results of public opinions analysis towards the roles of village civil society formulation the three-year development plan of Phayom subdistrict administration organization as a whole were at a high level ($\bar{x}$: 3.49, S.D. = 0.13). Considering in individual aspect, it was found that the aspect of strategies and development guidelines selection ($\bar{x}$: 3.79, S.D. = 0.32) and was the highest average, followed by the aspect of specifying the objectives of the development guidelines ($\bar{x}$: 3.78, S.D. = 0.31), the aspect of data collection and data analysis ($\bar{x}$: 3.71, S.D. = 0.32), the aspect of plan preparation ($\bar{x}$: 3.68, S.D. = 0.31), the aspect of project details/development activities preparation ($\bar{x}$: 3.33, S.D. = 0.29), the aspect of approval and promulgation of the three-year development plan ($\bar{x}$: 3.06, S.D. = 0.37), the aspect of the three-year development plan preparation ($\bar{x}$: 3.05, S.D. = 0.28) and was the least average, respectively.

3. The comparison of public opinions towards the roles of village civil society formulation three-year development plan of Phayom subdistrict administration organization indicated that the differences in personal factors, consisting of gender, age, education level, occupation, and income gave the different opinions towards the three-year development plan of Phayom subdistrict administration organization, Wang Noi district, Phra Nakhon Si Ayutthaya province with statistical significance at the level of .05.

Keywords: Roles, Village civil society, Development plan

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอยู่ร่วมกันของประชาชนในท้องถิ่นหรือชุมชนในระดับตำบลจะมีการเสนอแผนงานพัฒนาประจำปี ที่มีลักษณะเป็นแผนที่แสดงเจตนาหรือทิศทางที่มุ่งเน้นของการพัฒนาโดยองค์การบริหารส่วนตำบลจะเป็นผู้

กำหนดว่า ในแต่ละปีจะมุ่งเน้นการพัฒนาไปในทิศทางใด รายละเอียดของแต่ละโครงการเป็นอย่างไร ใช้งบประมาณเท่าใด และแผนพัฒนาประจำปีจะแปลงจากแผนพัฒนาที่แบ่งตามช่วงระยะเวลาไปสู่แผนปฏิบัติในแต่ละปี เพื่อนำไปสู่การจัดทำข้อบังคับงบประมาณประจำปี ในขณะเดียวกันเป็นการวิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมา เพื่อการวางแผนการดำเนินงานเป็นรายปี ทั้งนี้สามารถปรับปรุงแผนพัฒนาจากแต่ละระยะช่วงเวลาให้สอดคล้องกับนโยบายของผู้บริหารเพื่อตอบสนองการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนของประชาชน โดยเฉพาะปัญหาที่เกิดจากภัยธรรมชาติต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นอุทกภัย หรือวาตภัย ตอบสนองต่อนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ไม่ว่าในเรื่องการป้องกันและการแก้ไขปัญหาเสถียรภาพ ปัญหาสิ่งแวดล้อม หรือการท่องเที่ยว เป็นต้น รวมทั้งการตอบสนองต่อหน่วยงานราชการที่ขอรับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลด้วย (นพดล เอียดตรง, 2557: 3-4)

ประชาคมหมู่บ้านเป็นการประชุมบุคคลหรือครัวเรือนที่อยู่ในหมู่บ้าน เพื่อร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันตัดสินใจ ร่วมกันตรวจสอบ ร่วมกันรับประโยชน์ ร่วมแก้ปัญหา ปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสำหรับการพัฒนาท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่จัดให้มีการประชุมหมู่บ้านทุกบ้านในเขตขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยการประชุมประชาคมหมู่บ้านเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ใช้สัดส่วนระดับหมู่บ้าน โดยมีระยะเวลาในการกำหนดการประชุมประชาคมหมู่บ้านให้เป็นไปตามความเหมาะสมขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นๆ (องค์การบริหารส่วนตำบลไทยอุดม, 2559: 3) ทั้งนี้ ในการทำการประชุมประชาคมหมู่บ้านได้มีบทบาทต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งการพัฒนาการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาสามปี การคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล การกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา การจัดทำรายละเอียดโครงการหรือกิจกรรมการพัฒนา การจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี และการอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลที่นอกจากจะมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีงบประมาณและบุคลากรเป็นของตนเองแล้ว ยังมีอำนาจในการตัดสินใจกำหนดนโยบายหรือทิศทางในการพัฒนาตำบล และมีอำนาจในการบริหารจัดการให้เป็นไปตามนโยบายของตำบล รวมทั้งมีอำนาจในการตราข้อบัญญัติเพื่อบังคับใช้กับประชาชนในเขตตำบลของตนเอง ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลจึงมีส่วนสำคัญอย่างมากต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศ ทั้งนี้ ความสำเร็จดังกล่าวนี้ นอกจากจะขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านสมรรถนะขององค์การบริหารส่วนตำบลในการวางแผนพัฒนา และการบริหารจัดการทรัพยากรทางการบริหารเพื่อที่จะปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดแล้ว ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนสำคัญอย่างมากต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวขององค์การบริหารส่วนตำบล (อภิชัย รัตนมณี, 2556: 1)

องค์การบริหารส่วนตำบลพยอม อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้ให้ความสำคัญกับประชาคมหมู่บ้านและการจัดทำแผนพัฒนา เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นและการใช้แผนไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง นอกจากนี้ ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นยังเป็นหัวใจหลักของการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล แต่ในทางปฏิบัติ

ปัจจุบันยังพบปัญหาโดยเฉพาะการนำแผนพัฒนาตำบลมาปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการท้องถิ่นในหลาย ๆ ด้าน เช่น สิ้นเปลืองงบประมาณของท้องถิ่น การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ไม่คุ้มค่า ไม่สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้เท่าที่ควร ทั้ง ๆ ที่มีศักยภาพเพียงพอ และไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ เป็นต้น (ศกรินทร์ หลงขาว, 2556: 1)

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา บทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอมอำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อให้ทราบบทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาและนำข้อมูลที่ได้รับไปประกอบการส่งเสริมบทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นซึ่งจะช่วยให้กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเป็นไปด้วยความรอบคอบผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถจัดทำแผนพัฒนาทั้งด้านการให้บริการสาธารณะพื้นฐาน การพัฒนาคุณภาพชีวิตได้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง และเพื่อเป็นการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สมมติฐานการวิจัย

1. บทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

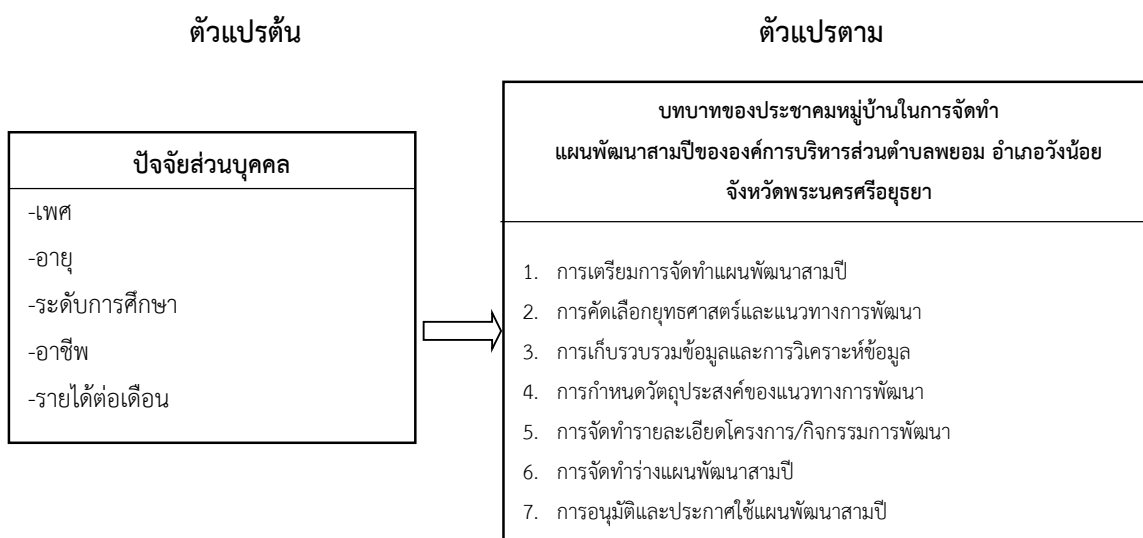
1. ขอบเขตด้านพื้นที่ ผู้วิจัยใช้พื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นพื้นที่ในการศึกษา
2. ขอบเขตด้านประชากร การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลพยอม อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จาก 5 หมู่บ้าน จำนวน 15,248 คน เป็นประชากรในการวิจัย (กรมการปกครอง, 2562)
3. ขอบเขตด้านเนื้อหา ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ และ ตัวแปรตาม ได้แก่ บทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนา

สามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการจัดทำแผน ด้านการคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนา ด้านการจัดทำรายละเอียด/กิจกรรมการพัฒนา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสามปี และด้านการอนุมัติการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการศึกษาตั้งแต่ เดือน กุมภาพันธ์ 2563 – พฤษภาคม 2563

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของประชาคมหมู่บ้าน การมีส่วนร่วมของประชาชน การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การจัดทำแผนพัฒนาสามปี และการบริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ได้ทราบบทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้กับการวางแผนประชาคมหมู่บ้านและการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้
2. สามารถนำผลจากการศึกษาที่ได้ไปเป็นแนวทางในการส่งเสริมบทบาทของประชาคมหมู่บ้านและเป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอื่นๆ ต่อไปในอนาคตได้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลพยอม อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา จาก 5 หมู่บ้าน จำนวน 15,248 คน เป็นประชากรในการวิจัย โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 390 คน และต่อมาทำการแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามระดับชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เพื่อหาสัดส่วนของขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมกับจำนวนประชากรแต่ละหมู่บ้าน หลังจากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Random Sampling) จริงสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เขตการปกครอง	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
หมู่ที่ 1 พยอม	863	22
หมู่ที่ 2 พยอม	438	11
หมู่ที่ 3 คลองสาม	596	15
หมู่ที่ 4 คลองสอง	7,348	188
หมู่ที่ 5 คลองหนึ่ง	6,003	154
รวม	15,248	390

ที่มา: ระบบสถิติทางงานทะเบียน, กรมการปกครอง, 2562.

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเชิงสำรวจ (Survey Questionnaires) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย ปัจจัย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และ รายได้ ลักษณะของคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 7 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ด้านการคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา ด้านการจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา ด้านการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี และการอนุมัติและการประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี ลักษณะของคำถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยในแต่ละข้อคำถามมีคำถามให้เลือกตอบ 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของประชาคมหมู่บ้าน ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-Ended Questions)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวน 390 ชุด โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Description Statistics) ผู้วิจัยใช้วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยสถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) และ 2) วิเคราะห์ระดับบทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยสถิติที่ใช้คือค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD)
2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการ ของครอนบาช (Cronbach, 1990) และ การหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity) โดยใช้สูตรการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Objective Congruency)
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลเพศ โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t – test Independent) เปรียบเทียบตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยใช้การวิเคราะห์ค่าเอฟ (F – test) และเมื่อพบความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's test)

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มากที่สุด จำนวน 265 คน คิดเป็นร้อยละ 67.9 รองลงมาเป็น เพศหญิง จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 32.1 ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุ ระหว่าง 26-50 ปี มากที่สุด จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 53.8 มีการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง / ปริญญาตรี มากที่สุด จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 42.1 มีอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว มากที่สุด จำนวน 93 คน มีรายได้น้อยกว่า 15,000 บาท มากที่สุด จำนวน 190 คิดเป็นร้อยละ 48.7

2. บทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$: 3.49, S.D. = 0.13) เมื่อพิจารณารายด้านแล้วพบว่า อันดับสูงสุด ได้แก่ ด้านการคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ($\bar{X}$: 3.79, S.D. = 0.32) รองลงมา ได้แก่ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา ($\bar{X}$: 3.78, S.D. = 0.31) ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ($\bar{X}$: 3.71, S.D. = 0.32) ด้านการเตรียมการจัดทำแผน ($\bar{X}$: 3.68, S.D. = 0.31) ด้านการ

จัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา ($\bar{X}$: 3.33, S.D. = 0.29) ด้านการอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี ($\bar{X}$: 3.06, S.D. = 0.37) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต่ำสุดได้แก่ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ($\bar{X}$: 3.05, S.D. = 0.28) ตามลำดับ

2.1 บทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม ด้านการเตรียมการจัดทำแผน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$: 3.68, S.D. = 0.31) เมื่อพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสูงสุด ได้แก่ ในการประชุมหมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลพยอมมีการเตรียมแผนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีเพื่อแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น ($\bar{X}$: 3.86, S.D. = 0.54) รองลงมา มีการเตรียมจัดประชุมกรรมการผู้นำชุมชนของประชาชนเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ($\bar{X}$: 3.85, S.D. = 0.67) มีการจัดทำแผนเวทีชาวบ้าน หรือประชาคมหมู่บ้านเพื่อรับฟังปัญหาและเสนอปัญหาเกี่ยวกับความต้องการของประชาชนเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X}$: 3.55, S.D. = 0.50) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต่ำสุด ได้แก่ มีการเตรียมแผนประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนเข้าร่วมสังเกตการณ์การประชุมสภาในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ตามลำดับ

2.2 บทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม ด้านการคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$: 3.79, S.D. = 0.32) เมื่อพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสูงสุด ได้แก่ ในการประชุมหมู่บ้าน มีการสำรวจแนวทางปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนอย่างเป็นระบบและทั่วถึง ($\bar{X}$: 4.25, S.D. = 0.57) รองลงมา มีประกาศแนวทางการประชาสัมพันธ์แผนพัฒนาเพื่อให้ประชาชนทราบอย่างเปิดเผย ($\bar{X}$: 3.74, S.D. = 0.55) มีการคัดเลือกแนวทางการดำเนินงานเป็นไปตามแผนและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ($\bar{X}$: 3.71, S.D. = 0.54) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต่ำสุด ได้แก่ ได้เลือกแผนจัดลำดับก่อน-หลังตามความเร่งด่วนของโครงการหรือกิจกรรมที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนา ($\bar{X}$: 3.46, S.D. = 0.58) ตามลำดับ

2.3 บทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$: 3.71, S.D. = 0.32) เมื่อพิจารณารายข้อแล้ว พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสูงสุด ได้แก่ ในการประชุมหมู่บ้านมีการส่งเสริมเก็บข้อมูลรวบรวมด้านเศรษฐกิจ ส่งเสริมอาชีพ ร้านค้า และกลุ่มอาชีพขนาดเล็กนำไปวิเคราะห์เพื่อพัฒนาแผน ($\bar{X}$: 3.98, S.D. = 0.66) รองลงมา มีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า ระบบประปา เพื่อพัฒนาแผน ($\bar{X}$: 3.86, S.D. = 0.61) มีการวิเคราะห์และการส่งเสริมในการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี และวัฒนธรรมต่างๆ ในท้องถิ่น ($\bar{X}$: 3.86, S.D. = 0.57) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต่ำสุด ได้แก่ มีการเก็บข้อมูลการส่งเสริมสุขภาพพลามัย ตรวจร่างกายของประชาชนในท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$: 3.15, S.D. = 0.61) ตามลำดับ

2.4 บทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม ด้านกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$: 3.78, S.D. = 0.31) เมื่อพิจารณารายข้อแล้วพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสูงสุด ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลพยอมได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาโครงการหรือกิจกรรมที่นำมาพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X}$: 4.02, S.D. = 0.65) รองลงมา การจัดทำแผนพัฒนามีการกำหนดวัตถุประสงค์และแนวทางการพัฒนาก่อนเสมอ ($\bar{X}$: 3.86, S.D. = 0.64) แผนหรือโครงการที่บรรจุในแผนพัฒนามาจากการกำหนดวัตถุประสงค์ทุกโครงการ ($\bar{X}$: 3.70, S.D. = 0.63) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต่ำสุด ได้แก่ วัตถุประสงค์ของแนวทางพัฒนาแผนพัฒนาสามปีมีความสอดคล้องกับความต้องการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ($\bar{X}$: 3.55, S.D. = 0.50) ตามลำดับ

2.5 บทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม ด้านการจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$: 3.33, S.D. = 0.29) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสูงสุด ได้แก่ ประชาชนเข้าร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลพยอมจัดทำขึ้น ($\bar{X}$: 3.58, S.D. = 0.64) รองลงมา มีการแต่งตั้งรับเชิญประชาชนให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับแผน โครงการต่างๆ ($\bar{X}$: 3.51, S.D. = 0.50) ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ของโครงการในแผนพัฒนาสามปี ($\bar{X}$: 3.43, S.D. = 0.55) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต่ำสุด ได้แก่ ประชาชนร่วมเป็นกรรมการในกิจกรรมตามแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอมที่จัดทำขึ้น ($\bar{X}$: 2.80, S.D. = 0.70) ตามลำดับ

2.6 บทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม ด้านการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$: 3.05, S.D. = 0.28) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสูงสุด ได้แก่ ประชาชนมีส่วนร่วมในการสอบถามความต้องการพัฒนาเพื่อนำไปประกอบการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี ($\bar{X}$: 3.33, S.D. = 0.58) รองลงมา ประชาชนมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอมจัดทำขึ้น ($\bar{X}$: 3.05, S.D. = 0.69) ประชาชนมีส่วนร่วมคิดและการตัดสินใจกำหนดแนวทางร่างแผนพัฒนาสามปีเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ($\bar{X}$: 2.93, S.D. = 0.64) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต่ำสุด ได้แก่ ประชาชนมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมในการกำหนดนโยบายการจัดสรรเงินงบประมาณประจำปีเพื่อจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี ($\bar{X}$: 2.89, S.D. = 0.51) ตามลำดับ

2.7 บทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม ด้านการอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$: 3.06, S.D. = 0.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสูงสุด ได้แก่ ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารการอนุมัติขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม ($\bar{X}$: 3.17, S.D. = 0.64) รองลงมา ประชาชนรับทราบข้อมูลการร่างแผนพัฒนาสามปีเพื่อเสนอขอรับอนุมัติจากสภาท้องถิ่น ($\bar{X}$: 3.07, S.D. = 0.65) ประชาชนรับทราบข้อมูลการร่างแผนพัฒนาสามปีที่ประกาศให้

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนทราบ ($\bar{X}$: 3.03, S.D. = 0.62) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับต่ำสุด ได้แก่ ประชาชนรับทราบข้อมูลการวางแผนพัฒนาสามปีที่สภาท้องถิ่นอนุมัติแล้วส่งต่อไปให้ผู้บริหารท้องถิ่น ประกาศและนำไปปฏิบัติ ($\bar{X}$: 2.97, S.D. = 0.53) ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สรุปได้ดังนี้

3.1 เพศ ของประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม ด้านการเตรียมการจัดทำแผน การกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา การจัดทำรายละเอียดของโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาและการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี ไม่แตกต่างกัน แต่ปัจจัยเพศของกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม ด้านการคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล และด้านการอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

3.2 อายุ ของประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม ด้านการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ไม่แตกต่างกัน แต่ปัจจัยอายุของกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม ด้านการคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา ด้านการจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา ด้านการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี และด้านการอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

3.3 ระดับการศึกษา ของประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม ด้านการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี ไม่แตกต่างกัน แต่ปัจจัยระดับการศึกษาของประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม ด้านการเตรียมการจัดทำแผน ด้านการคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ด้านการเก็บและรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา ด้านการจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา และการอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

3.4 อาชีพ ของประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม ด้านการเตรียมการจัดทำแผน ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์และแนวทางการพัฒนา ด้านการจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา ด้านการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี และด้านการอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี ไม่แตกต่างกัน แต่ปัจจัยอาชีพของประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกัน มีความคิดเห็น

ตอบทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม ด้านการคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

3.5 รายได้ ของประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม ด้านการเตรียมการจัดทำแผน ด้านการคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา ด้านการจัดทำรายละเอียดของโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสามปี และด้านการอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี ไม่แตกต่างกัน แต่ปัจจัยรายได้ของประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

สรุป ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และระดับรายได้ที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

อภิปรายผลการวิจัย

บทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยอันดับสูงสุด ได้แก่ ด้านการคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา รองลงมา ได้แก่ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการเตรียมการจัดทำแผน ด้านการจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา ด้านการอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี และ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ตามลำดับ ซึ่งผลการวิจัยได้สอดคล้องกับการศึกษาของ ศักรินทร์ หลงขาว (2556); สมคิด รongเดช (2556) และ วันเพ็ญ สีนชัย (2559) ที่พบว่า การประชาคมกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ องค์การบริหารส่วนตำบลพยอมได้มีการสำรวจแนวทางปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนอย่างจริงจังและทั่วถึง มีการประกาศประชาสัมพันธ์การจัดทำร่างแผนพัฒนาและแผนพัฒนาท้องถิ่นอย่างเปิดเผย อีกทั้งได้มีการเลือกจัดลำดับก่อน-หลังกิจกรรมตามความเร่งด่วนของโครงการหรือกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของพื้นที่ โดยเลือกแนวทางในการดำเนินงานเป็นไปตามข้อมูลที่ได้รับจากประชาคมและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ โดย 1) ในด้านการเตรียมการจัดทำแผน มีการเตรียมแผนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแนวทางพัฒนาสามปี โดยจัดให้มีการเตรียมจัดประชุมกรรมการ ผู้นำชุมชนของประชาชนเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร มีการจัดทำแผนเวทีชาวบ้าน เพื่อรับฟังปัญหาและเสนอปัญหาเกี่ยวกับความต้องการของประชาชนเพื่อพัฒนาท้องถิ่น และมีการเตรียมแผนประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนเข้าร่วมสังเกตการณ์การประชุมสภาในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี 2) ด้านการคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา มีการสำรวจแนวทางปัญหาความ

เดือรื้อของประชาชนอย่างเป็นระบบและทั่วถึง มีแนวทางการประชาสัมพันธ์แผนพัฒนาเพื่อให้ประชาชนทราบอีกทั้งเลือกแนวทางการดำเนินงานเป็นไปตามแผนให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ โดยได้เลือกแผนจัดลำดับก่อน-หลังตามความเร่งด่วนของโครงการหรือกิจกรรมที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนา 3) ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล มีการส่งเสริมเก็บรวบรวมข้อมูลในทุกด้านมาวิเคราะห์อย่างต่อเนื่อง 4) ด้านกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาโครงการหรือกิจกรรม โดยวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนานั้นได้มีความสอดคล้องกับความต้องการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน 5) ด้านการจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา ประชาชนเข้าร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการที่องค์การฯจัดทำขึ้น และมีการแต่งตั้งรับเชิญประชาชนให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานเกี่ยวกับแผน โครงการต่างๆ ขององค์การฯ และมีส่วนร่วมในกระบวนการต่างๆ ของการจัดทำโครงการและกิจกรรมการพัฒนา 6) ด้านการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี ประชาชนในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสอบถามความต้องการพัฒนาเพื่อนำไปประกอบการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี เข้ามามีส่วนร่วมในการเข้าประชุมการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี โดยมีส่วนร่วมคิดและการตัดสินใจกำหนดแนวทางร่างแผนพัฒนาสามปี และมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมในการกำหนดนโยบายการจัดสรรเงินงบประมาณประจำปีเพื่อจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี และ 7) ด้านการอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี ประชาชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ร่วมร่างและรับทราบข้อมูลในกระบวนการการบริหารการอนุมัติขององค์การฯ กระทั่งสภาท้องถิ่นอนุมัติแล้วส่งต่อไปให้ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศและนำไปปฏิบัติ

ส่วนผลการเปรียบเทียบบทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ที่ต่างกัน มีความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการวิจัยได้สอดคล้องกับการศึกษาของศักรินทร์ หลงขาว (2556) และสมคิด รองเดช (2556) ที่พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ที่ต่างกัน ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลพยอม เพศชาย ได้มีความคิดเห็นในด้านการคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา และด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลมากกว่าเพศหญิง ขณะที่เพศหญิงมีความคิดเห็นในด้านการอนุมัติและการประกาศใช้แผนพัฒนาสามปีมากกว่าเพศชาย นอกจากนี้ ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีอายุระหว่าง 26-50 ปี ค่อนข้างมีความคิดเห็นแตกต่างกับประชาชนที่มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป ประชาชนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละระดับการศึกษาและประเภทอาชีพ ค่อนข้างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีค่อนข้างแตกต่างกัน และประชาชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่มีรายได้ส่วนใหญ่ไม่เกิน 15,000 บาท ค่อนข้างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ

บทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลพยอม แตกต่างกับประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้

องค์การบริหารส่วนตำบลพยอมควรให้ความสำคัญกับการอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี และการจัดทำแผนพัฒนาสามปี โดยมีแนวทางดังต่อไปนี้

(1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารการอนุมัติขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารร่างแผนพัฒนาสามปีเพื่อขออนุมัติจากสภาท้องถิ่น

(2) มีการประกาศประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนได้รับทราบผ่านทางช่องทางการสื่อสารต่างๆ และยินดีให้ข้อมูลกับประชาชนเมื่อได้รับการร้องขอ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรทบทวนวรรณกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับบทบาทของประชาคมและการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเพิ่มมากยิ่งขึ้นเพื่อให้สามารถนำไปใช้ศึกษาร่วมกับแนวคิดทฤษฎีอื่นๆ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดทำแผนพัฒนาที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(2) ควรศึกษาและเก็บข้อมูลด้วยวิธีการเชิงคุณภาพเพิ่มเติม โดยใช้วิธีสัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงออกถึงความคิดเห็นได้อย่างมีอิสระ รวมทั้งสัมภาษณ์กับผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อให้ได้ผลที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้นและเพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงการทำงานต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง. (2562). ระบบสถิติทางการทะเบียน: จำนวนประชากรและบ้าน. สืบค้น 1 กุมภาพันธ์ 2563, จาก <https://stat.bora.dopa.go.th>.
- นพดล เียยตตรง. (2557). ปัจจัยที่กำหนดความต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการประชาคม ด้านพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในควนอำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- วันเพ็ญ สิ้นชัย. (2559). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลท่ามะขาม อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม.
- ศักรินทร์ หลงขาว. (2556). แนวทางการพัฒนาการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลในควน อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สมคิด รอดเดช. (2556). การจัดทำแผนพัฒนาชุมชนตามกระบวนการประชาคมขององค์การบริหารส่วนตำบลสุโสะ อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). วิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- องค์การบริหารส่วนตำบลไทยอุดม. (2559). คู่มือการจัดประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น. สระแก้ว: องค์การบริหารส่วนตำบลไทยอุดม อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว.
- อภิชัย รัตนมณี. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลเปาะเล้ง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์), มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials Psychological testing*. (5th ed.) New York: Harper Collins Publishers.
- Taro Yamane. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rd Ed.) New York: Harper & Row Publications.